

ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ

Ο χρόνος των αντικειμένων

ΚΕΔΡΟΣ

Ελένη Βαρδουλάκη: *Ο χρόνος των αντικειμένων*

ISBN 978-960-04-5424-6

Επιμέλεια-Διόρθωση: Μαρία Σπανάκη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Ελένη Βαρδουλάκη, 2023*
© *Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2023*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.
Γ. Γενναδίου 3
Αθήνα 106 78
τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655
www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr
e-mail: books@kedros.gr

Σ' αυτούς που μοιραστήκαμε τον χρόνο

Λίγα λόγια...

Χρόνος είναι μία ακολουθία συναισθημάτων που ορίζεται από τη μεταβολή. Κινείται ανάμεσα στις αναμνήσεις. Κάθε ανάμνηση και μια κουκκίδα, κι ο χρόνος είναι εκεί να τις ενώνει σαν μια γραμμή, απ' την πρώτη στη δεύτερη, απ' τη δεύτερη στην τρίτη. Αυτή η γραμμή είναι που ονομάζουμε ζωή και δεν είναι πάντα ευθεία. Θα μπορούσε να είναι μια καμπύλη κοίλη ή κυρτή, θα μπορούσε να είναι ελικοειδής. Όλα εξαρτώνται από την ένταση της ανάμνησης και πόσο μας ακολουθεί μέχρι τη δημιουργία της επόμενης. Γι' αυτό ο χρόνος δεν είναι ίδιος για όλους και δεν μετρείται με τον ίδιο τρόπο για σένα και για μένα. Είναι ο προσωπικός χρόνος του καθενός, τόσο μοναδικός όσο και ο εαυτός. Δεν μοιράζεται, είναι μοναχικός, είναι επώδυνος, είναι απεριγράφτος, άλλοτε σκοτεινός κι άλλοτε φωτεινός, αλλά πάντα περαστικός...

Ο χρόνος των αντικειμένων

Αναποδογύρισε την κλεψύδρα.

Η άμμος άρχισε να κυλά...

Έκανε μια κίνηση στο σκάκι, μαύρος ίππος στο Α5,
τακτοποίησε τα μήλα στη φρουτιέρα,

γέμισε με νερό το βάζο και στόλισε τα λουλούδια,
ίσωσε τον πίνακα με τα ψάρια που κολυμπούσαν
γιατί η θάλασσα έσταζε,

σκούπισε τις σταγόνες από το ξύλινο πάτωμα
και κοίταξε για λίγο τα μάτια της πήλινης Αφρικάνας
που χαμογελούσε μ' ένα καφάσι στο κεφάλι.

«Τι όμορφα που είναι όλα», σκέφτηκε.

Χάιδεψε ύστερα το χνουδωτό μαξιλάρι σε σχήμα καρδιά
και, καθώς η άμμος συνέχιζε να κυλά στην κλεψύδρα,
έμεινε να αναλογίζεται πόσες φορές είχε δει
όλα αυτά τα αντικείμενα.

Την πρώτη φορά, τη δεύτερη,
την τελευταία φορά πριν από λίγο.

Κάθε φορά μια άλλη ιστορία, ένα άλλο συναίσθημα,
ένας άλλος χρόνος.

Η άμμος στέρεψε.
Τέλειωσε το όνειρο της Σταχτοπούτας
κι η άμαξα έγινε πάλι κολοκύθα.

Η φωτογραφία

Βρήκα μια παλιά φωτογραφία.
Εσύ στεκόσουν ανάμεσα στους γονείς και στ' αδέρφια σου.
Ήρεμος, με μια δόση εσωστρέφειας
κι ένα μισοφέγγαρο στα χείλη.
Ένα μισοφέγγαρο που δεν έγινε ποτέ χαμόγελο.
Ή, τουλάχιστον, εγώ δεν το είδα ποτέ.

Ύστερα μεγάλωσες, έκανες δική σου οικογένεια.
Έτσι δεν κάνουν όλοι;
Τίποτα το περίεργο, τίποτα το κακό.
Αλλά αυτό που έκρυβε η φωτογραφία το φανέρωσε ο καιρός...

Ξέρω πως αν μπορούσες θα γυρνούσες τον χρόνο πίσω.
Θα ξανάγραφες την ιστορία.
Αλλά εμείς οι άνθρωποι δεν έχουμε αυτό το προνόμιο.
Κανείς δεν το έχει, ούτε ο ίδιος ο χρόνος.
Άλλοτε δίνει, άλλοτε παίρνει,
αλλά πάντα χτυπάει μπροστά το επόμενο δευτερόλεπτο.

Τώρα προσπαθείς να ξεχάσεις.
Το ίδιο κι εγώ.
Αλλά η λήθη δεν υπακούει σε προσταγές,

δεν γνωρίζει αφέντες.
Έρχεται μόνο όταν το επιθυμεί,
κι η μνήμη μένει μόνη, ασυγκράτητη,
να σου τρυπάει την καρδιά.

Αυτή τη μνήμη θα σπρώξουμε πίσω,
να γίνει ένας κομπάρσος στο παρασκήνιο,
μια σκιά που θα την καταπιεί το φως,
όταν ο ήλιος θα φτάσει στην κορυφή τ' ουρανού ένα μεσημέρι.
Να γαληνέψει η ψυχή, να μας πιάσει ο χρόνος,
σαν φίλος, απ' το χέρι.

Κι αν το κορμί μας γεράσει και ζαρώσει,
τουλάχιστον οι πληγές μας θα έχουν ξεραθεί.
Δεν θα είναι πια παρά μια νότα που ξέφυγε
μέσα από μια θουμάσια μελωδία.

Ο κλέφτης

Ξύπνησα το πρωί και το σπίτι ήταν άδειο.
Έλειπαν τα έπιπλα, τα κάδρα απ' τους τοίχους,
ακόμη και οι κουρτίνες δεν ήταν εκεί.
Αλλά τα παντζούρια ήταν κλειστά κι η πόρτα κλειδωμένη
σαν να μην είχε συμβεί τίποτα.

«Περίεργο», συλλογίστηκα, «πού πήγαν όλα;»
Όμως δεν μπορούσα να δώσω απάντηση.
Έψαξα να βρω στοιχεία,
σημάδια που είχε αφήσει πίσω του ο ένοχος,
κάτι που να φανέρωνε το πρόσωπό του.

Μάταια, δεν έβρισκα τίποτα, κανένα ίχνος.
Συνέχισα να ψάχνω για ώρα πολλή.
Κι όσο ο αέρας γινόταν πιο βαρύς και πνιγηρός,
όσο η απορία αιχμαλώτιζε το μυαλό μου
και το μυστήριο φαινόταν να μην έχει διέξοδο,
τόσο πιο ξεκάθαρο γινόταν.
Τα είχε όλα σβήσει ο κλέφτης χρόνος.

Συμφιλίωση

Οι μέρες περνούσαν, γίνονταν μικρότερες.
Τα χρόνια περνούσαν, γίνονταν λιγότερα.
Αλλά οι δείκτες του χρόνου γυρνούσαν τώρα πιο γρήγορα.
Τώρα που είχε πια μεγαλώσει.

Κάθισε στην πολυθρόνα,
εκείνη που είχε πάρει το σχήμα του κορμιού του,
κι έψαξε με τα μάτια να βρει κάτι οικείο.
Όμως δεν αναγνώριζε τίποτα.
Ύστερα αναζήτησε έναν ήχο,
κάτι να τον ενώνει με τον κόσμο εκεί έξω.
Όμως και πάλι,
δεν κατάφερε να βρει
παρά τη μεταλλική ψυχρότητα του κενού.

Από πότε είχε ξεχάσει το ίδιο του το σπίτι;
Πόσο καιρό τώρα δεν το αναγνώριζε πια;
Αυτά τα χέρια από πότε τα κουβαλούσε;
Πού πήγαν τα δικά του;
Κι αυτά τα βαριά βήματα που σέρνονταν παντού μαζί του
από πότε τον ακολουθούσαν;

Προσπάθησε να καταλάβει,
βούτηξε μέσα στις εικόνες του μυαλού του και θυμήθηκε.
Θυμήθηκε όλους τους δρόμους που δεν πήρε,
όλα τα μέρη που δεν είδε,
όλους τους φίλους που δεν έκανε,
όλες τις αγάπες που δεν γνώρισε
κι όλη την ευτυχία που δεν άγγιξε,
αλλά που κάποια φορά,
σε κάποιο δρόμο,
θα την είχε συναντήσει αν είχε στρίψει στο πιο κάτω στενό.

Ένωσε, τότε, την πικρή γεύση της παραίτησης,
το βάρος του χρόνου
που χάνεται κυνηγώντας
μια ανύπαρκτη και περιττή τελειότητα
και την απέραντη ασημαντότητα της ύπαρξης,
ίδια με της κουκκίδας μπροστά στο άπειρο,
γιατί το μόνο σίγουρο στη ζωή
είναι πως ο χρόνος δεν γυρνάει πίσω.

Έμεινε έτσι ακίνητος, σιωπηλός, ανύπαρκτος.
Ήρθε το ξημέρωμα και πέρασε,
ήρθε η νύχτα και έφυγε,
ήρθε το καλοκαίρι κι ο χειμώνας και χάθηκαν,
μέχρι που πέρασαν όλα και ήρθε η στιγμή.

Σηκώθηκε απ' την πολυθρόνα,

πέταξε ό,τι παλιό είχε γύρω του,
άγγιξε με τα καινούργια του χέρια ό,τι δεν είχε αγγίξει πριν
και, αφού χαμογέλασε απ' τον καθρέφτη
στα γκρίζα του μαλλιά,
άνοιξε την πόρτα και πήγε να συναντήσει την ευτυχία.
Εκείνη που είχε τα ίδια γκρίζα μαλλιά σαν κι αυτόν,
που κούτσαινε απ' το δεξί,
γιατί είχε γεννηθεί με το ένα πόδι μακρύτερο,
και που καμιά φορά τραγουδούσε φάλτσα μετά τα μεσάνυχτα.
Αυτή, κι όχι την ευτυχία της νιότης
που τόσο εύκολα σκλαβώνει τις καρδιές των ανθρώπων,
μόνο για να τους ξεγελάσει μετά με τα κόλπα της.

Αυτή την ευτυχία ξεκίνησε να συναντήσει,
τώρα που η άδοξη ματαιότητα της ζωής τον είχε εγκαταλείψει,
και δεν έριχνε πια το φταίξιμο σε κανέναν.
Κι έτσι όπως διέσχιζε το κατώφλι
κι έκλεινε την πόρτα πίσω του,
ένιωσε τη ζεστασιά ενός απαλού χαμόγελου
και κατάλαβε πως ήταν εκείνη.

Το άγονο χωράφι

Όργωνε το χωράφι, κάθε μέρα το όργωνε.
Κάθε μέρα ξεκινούσε απ' την αυγή,
αψηφούσε το λιοπύρι, τη βροχή, το χιόνι
κι όργωνε το χωράφι.

Μα το χωράφι δεν έδινε καρπό,
δεν ανταπέδιδε τους κόπους του,
δεν άκουγε τις προτροπές και τα παρακάλια του.

Με τα χρόνια έσπασε, κουράστηκε και λύγισε αυτός,
μα δεν σταμάτησε, συνέχισε να οργώνει.
Το βράδυ δεν ησύχαζε, τη νύχτα δεν κοιμόταν,
σκεφτόταν το χωράφι που δεν τον λυπόταν
κι έμενε άδειο και ξερό.

Γέρασε κι όργωνε ακόμα το χωράφι.
Έχασε τα νιάτα του,
δεν χάρηκε μια στιγμή ξεγνοιασιάς,
μια στιγμή ανταπόδοσης.

Σαν κατάλαβε πως λίγη ζωή του έμενε πια, δεν άντεξε άλλο.
Μάζεψε τα πράγματά του, τα λιγοστά του υπάρχοντα
και βγήκε στον δρόμο.

Βρήκε ένα άλλο χωράφι,
το όργωσε, το έσπειρε κι έκατσε να περιμένει.
Σαν ήρθε η ώρα, το χωράφι γέμισε ξανθό στάχυ.
Το κοίταξε τότε κι η καρδιά του γαλήνεψε.
Κι ύστερα κάθισε κουρασμένος και είπε:
«Μακάρι να ήξερα από νωρίς,
τότε που άδικα έχανα τον καιρό μου,
πως σαν είναι άγονο το χωράφι μην προσπαθείς,
ο σπόρος φυτρώνει μόνο όταν η γη είναι πρόσφορη».